



Eindverslag 2018

MAART/APRIL 2018 _ PROVINCIE FLEVOLAND _ HET VERHAAL VAN FLEVOLAND _ ERFGOEDINZICHT

Inleiding



Het erfgoed in Flevoland speelt in de provincie een belangrijke rol. Zo gaat de provinciale Cultuurnota 2017-2020 uit van vier erfgoedthema's: Flevoland WaterLand, Iconen van vernieuwende architectuur, Sporen van het oude land en Flevoland als Kunstwerk. Onder deze thema's werden maart / april 2018 speciale rondleidingen, vaartochten en theatervoorstellingen over het Flevolands erfgoed georganiseerd.

Zo was het mogelijk om onder begeleiding zelf als 'archeoloog' deel te nemen aan een veldonderzoek of met behulp van virtual reality een Urker botter te ontdekken op de bodem van de voormalige Zuiderzee. De Flevolandse theatergroep Prins te Paard nam bezoekers mee op een ontdekkingsstocht op de Knardijk.

De erfgoedpop-up's waren onderdeel van de uitwerking van de opgave Het Verhaal van Flevoland. In deze opgave staat de eigenheid van de provincie centraal. Wat kenmerkt ons, wat is typisch Flevolands, wat bindt ons als Flevolandse?

Tijdens de activiteiten werden deelnemers bevraagd naar hun visie op het erfgoed van de provincie Flevoland. In dit document zijn de resultaten van deze enquête en andere onderdelen van de Erfgoed pop-up's in te zien. De resultaten zullen worden benut om de koers van het beleid voor erfgoed, dat wil zeggen archeologie, cultuurhistorie, landschap en immaterieel erfgoed, voor de komende periode te bepalen.

Activiteitenoverzicht



Titel: Rondleiding door het Provinciaal depot voor Bodemvondsten
Datum: 23 maart, 14.00 - 16.00 uur
Deelnemers: 20 deelnemers, waarvan 5 kinderen

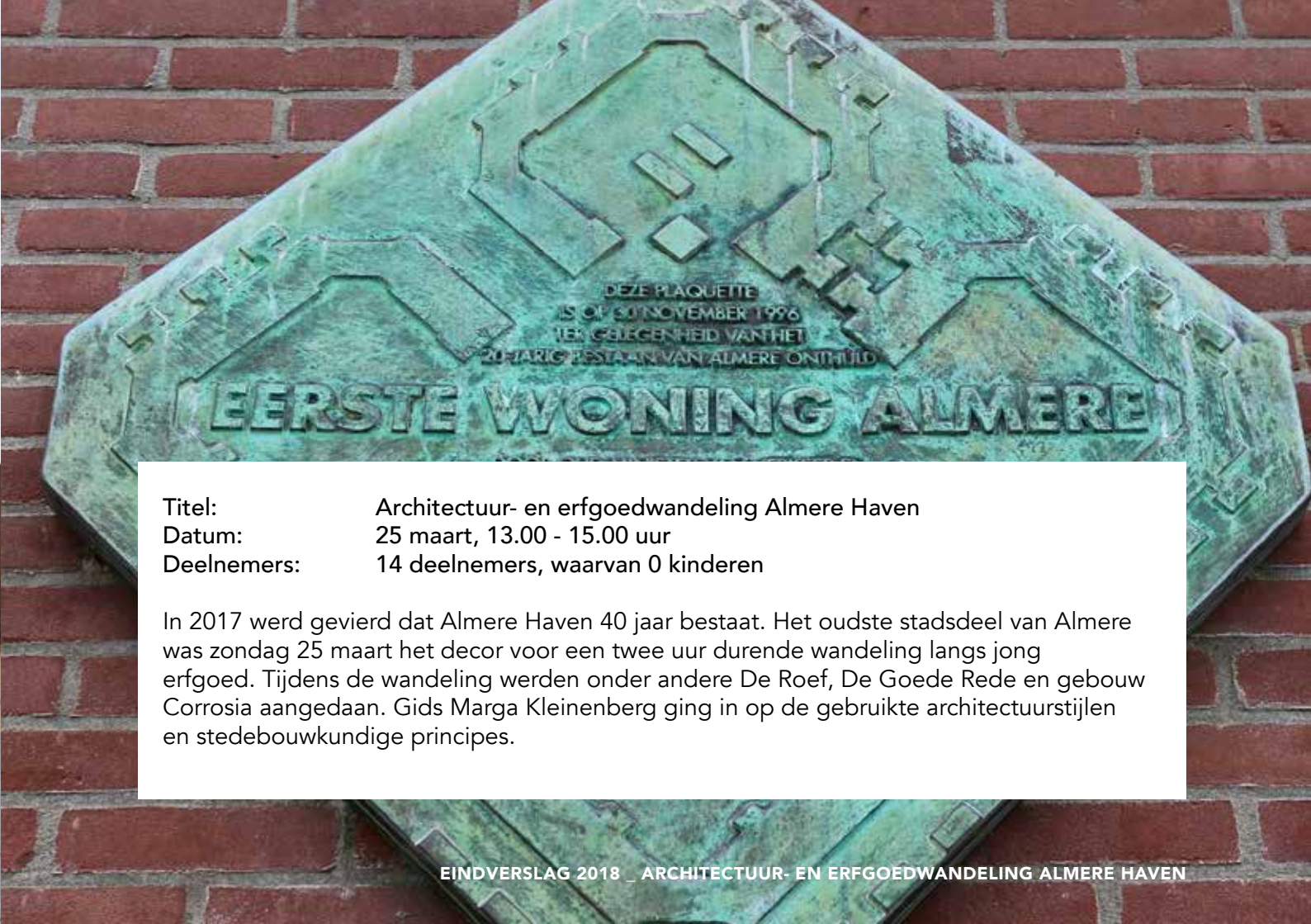
Waar gaan archeologische vondsten heen nadat ze gevonden zijn? Beheerder Dick Velthuisen van het Provinciaal depot voor Bodemvondsten gaf bezoekers een kijkje achter de schermen. Hij toonde onder andere een gerestaureerd 17e eeuws *majolica* bord aan de geïnteresseerde bezoekers.





Titel: Veldworkshop: Ga mee op veldverkenning nabij Schokland!
Datum: 24 maart, 10.00 - 12.00 uur
Deelnemers: 19 deelnemers, waarvan 4 kinderen

Archeologen Dick Velthuis en Tineke Heise-Roovers nemen inwoners van Flevoland mee tijdens een fieldsurvey nabij werelderfgoed Schokland. Tijdens een fieldsurvey (of veldverkenning) lopen archeologen over vers geploegde akkers op zoek naar sporen uit het verleden. Door de lange bewoningsgeschiedenis van Schokland zijn er veel sporen te vinden in de omgeving. Aan het einde van de dag gaan enkele zakken vol met aardewerk, oude bakstenen maar ook pijpenkopjes mee naar het Provinciaal Depot voor Bodem vondsten voor nader onderzoek.



Titel: Architectuur- en erfgoedwandeling Almere Haven
Datum: 25 maart, 13.00 - 15.00 uur
Deelnemers: 14 deelnemers, waarvan 0 kinderen

In 2017 werd gevierd dat Almere Haven 40 jaar bestaat. Het oudste stadsdeel van Almere was zondag 25 maart het decor voor een twee uur durende wandeling langs jong erfgoed. Tijdens de wandeling werden onder andere De Roef, De Goede Rede en gebouw Corrosia aangedaan. Gids Marga Kleinenberg ging in op de gebruikte architectuurstijlen en stedenbouwkundige principes.



Titel: Herbestemming Flevoland: Landbouwschuur RIJP
Datum: 26 maart, 11.00 - 15.00 uur
Deelnemers: 15 deelnemers

De opslagschuur voor materiaal van het Grootlandbouwbedrijf Rijksdienst IJsselmeerpolders (RIJP) heeft een bijzondere waarde voor de provincie Flevoland. De RIJP was verantwoordelijk voor het geschikt maken van de nieuwe gronden voor landbouw. De pioniers van Flevoland werkten vanuit deze schuur.

Objecten met een cultuurhistorische waarde wil de provincie Flevoland graag behouden. De oude functie is echter komen te vervallen – maar het gebouw zou op een andere manier een nieuwe toekomst kunnen krijgen. In een open gesprek tussen overheden, eigenaren en direct belanghebbenden werd nagedacht on leiding van dagvoorzitter Gerben van Dijk over de waarde en mogelijke toekomst van dit object.

Zie voor het volledige verslag van deze bijeenkomst verder in dit document.



Titel: Fietstocht langs het begin van Lelystad
Datum: 31 maart, 12.00 - 14.00 uur
Deelnemers: 9 deelnemers, waarvan 0 kinderen

Weinig steden in Nederland kunnen teruggaan naar de eerste boom of eerste woning van de stad, deelnemers aan deze erfgoedpop-up gingen echter naar het absolute beginpunt van de stad Lelystad. Men bracht een bezoek de arbeidershuizen van het werkeiland, het Agora Theater en diverse bijzondere woonwijken uit de beginperiode. Bijzonder was ook het bezoek aan de oudste boom van Lelystad, deze is ontstaan uit een heus piketpaaltje.





Titel: 'Radio Knardijk' door locatietheater Prins te Paard
Datum: 5 en 6 april, 19.00 - 20.30 uur
Deelnemers: 166 deelnemers, waarvan ongeveer 22 kinderen

In de vijftiger jaren van de vorige eeuw was Lelystad-Haven een eiland dat met de smalle Knardijk verbonden was met Harderwijk. Het was een druk bereden route. In 1956 werden er maar liefst 130.000 auto's geteld. Dat was vooral verkeer van dagjesmensen, die uit nieuwsgierigheid een kijkje kwamen nemen op het geïsoleerde werkeiland. Je kon zelfs dagtochten boeken om met een touringcar een dagje 'middle of nowhere' te beleven.

De Knardijk heeft als waterkerende dijk van Oostelijk Flevoland bijgedragen aan het grotere plan van ir. Lely. Dit gehele jaar wordt met de viering 100 jaar Zuiderzeewet hier aandacht aan besteed. Dik 60 jaar later heeft de dijk nu een andere functie. De 6,5 meter brede klinkerweg waarover al dat verkeer zijn weg vond naar Lelystad heeft plaatsgemaakt voor onder andere een betonnen fietspad.

De Flevolandse theatergroep Prins te Paard nam deelnemers mee over de oude autoroute op de Knardijk. Met behulp van koptelefoons kon men luisteren naar 'Radio Knardijk' waarin De Barneman optrad als gids. Barneman is de gevreesde watergeest van Harderwijk, die in vervlogen tijden de schippers van de Zuiderzee de stuipen op het lijf joeg. De bekende Radiomaker Peter van Bruggen (o.a. Weeshuis van de Hits) gaf stem aan deze ruige geest uit het verleden.





Titel: Vaartocht met Virtual Reality afdaling naar Urker botterwrak
Datum: 7 april, 12.00 - 21.00 uur
Deelnemers: 82 deelnemers, waarvan ongeveer 16 kinderen

In de aanloop naar de aanleg van een nieuwe servicehaven is voor de kust van Urk het wrak van een botter ontdekt. Oude bidders voeren vanuit de Urker haven naar de vindplaats en met behulp van virtual reality daalden deelnemers af in de oude Zuiderzee om het wrak te bekijken. Zo konden zij met eigen ogen zien hoe het schip er na alle jaren bij lag; een heuse 3D beleving zonder nat te worden.







Titel: Masterclass Fotografie 'Flevolands Erfgoed'
Datum: 8 april, 13.00 -17.00 uur
Deelnemers: 6 deelnemers

Flevoland zit vol met mooie plekjes. Fotografe Justa van Bergen weet hoe ze bijzondere foto's moet maken en nam deelnemers mee naar een enkele fotogenieke (erfgoed-)locaties in Flevoland en hielp hen om de foto net iets beter te maken - of een andere techniek te gebruiken.



Enquête

156

gesprekken met deelnemers
Erfgoedpop-up's

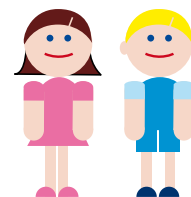
man / vrouw



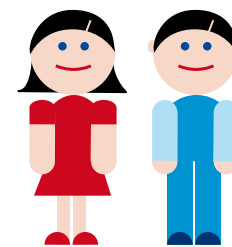
78 x

78 x

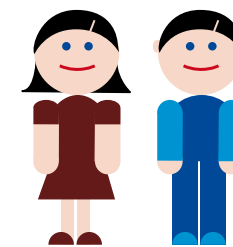
leeftijdscategorie



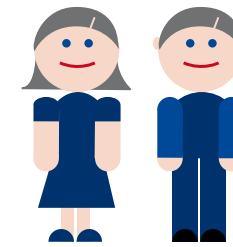
8 x 18-



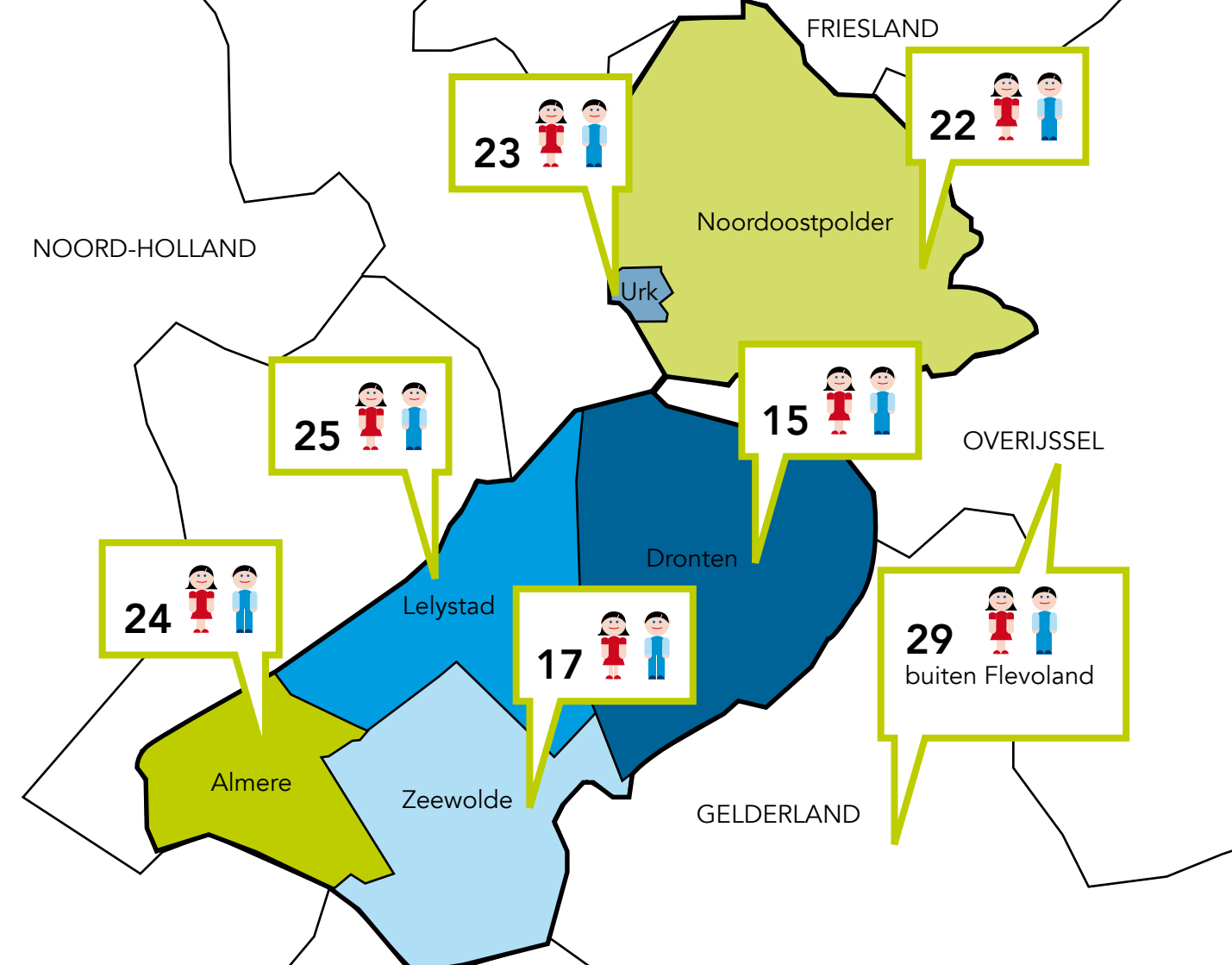
22 x 18-35



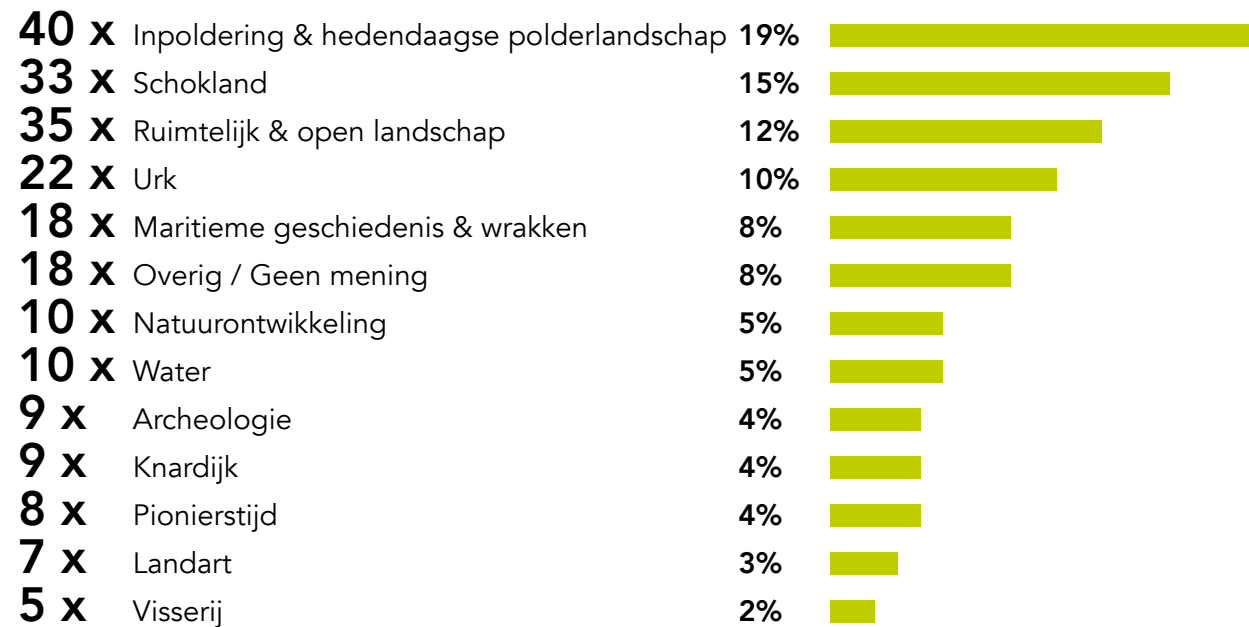
95 x 35-65



31 x 65+



Wat is voor u uniek Flevolands erfgoed?



Tijdens de Erfgoed pop-up's is aan de hand van vijf vragen gesproken met 156 deelnemers over het erfgoed van Flevoland. Enkele representatieve citaten per vraag zijn opgenomen in dit eindverslag.

De vele scheeps- en vliegtuigwrakken die hier gevonden worden, prachtig!

Almere

De huisjes op het oude werkeiland van Lelystad, het bijzondere verhaal van Schokland, maar ook de vele windmolens en de grote hoeveelheden groen. Wij zijn ook dol op de bordje met 'Overstekend Wild' binnen de gemeentegrenzen - wij zijn trots om in Almere te wonen.

Almere

De agrarische sector als identiteit van Flevoland... maar het 'ontworpen' karakter van Flevoland als cultuur is voor mij het unieke erfgoed van dit gebied.

Dronten

Schokland is qua verhaal eigenlijk heel Flevoland in het klein!

Almere

Flevoland als eiland onder de zeespiegel, het bijzondere verhaal van de inpoldering.

Zeewolde

Wat denkt u dat uw kinderen of kleinkinderen als Flevolands erfgoed zullen gaan zien?

Ik hoop dat Urk zoals wij het nu kennen voor ze behouden blijft. Flevoland is jong, maar wel ontstaan uit iets met een langere culturele geschiedenis.

Urk 

Tegen die tijd hebben wij als Flevoland veel meer geschiedenis, we zijn nu bezig het erfgoed van de toekomst te maken.

Almere 

De bijzondere combinatie van bebouwing en groen!

Lelystad 

Ik denk dat er wel heel veel dingen verloren gaan – ik probeer mijn kinderen wel te vertellen over bijvoorbeeld de vele scheepswrakken...

Urk 

Ik denk het unieke van de polder. We hebben daarmee echt wel wat nagelaten: de vrijheid en de natuur.

Noordoostpolder 

Wat moet er volgens u gebeuren om het erfgoed van Flevoland beter bekend te maken?

Laat Batavialand zich meer op het water richten – het technische verhaal. Het is mij nu te vaag, volgens mij is er veel meer uit te halen.

Noordoostpolder 

Door deze activiteiten hoor ik veel meer over de geschiedenis van Flevoland. Dit ga ik zeker verder vertellen – zo bouwen we aan het historisch bewustzijn – vaker doen.

Almere 

Blijf niet hangen in de verhalen over de pioniers, maar ga op zoek naar de gemeenschappelijke cultu(re)ur waarden van de huidige bewoners.

Buiten Flevoland 

Nu nog niets, het is nog te jong – de ziel moet er nog in groeien.

Zeewolde 

Wat moet er gebeuren om het erfgoed van Flevoland te behouden voor de toekomst?

Meer van dit soort activiteiten om het unieke erfgoed van Flevoland te laten zien. Eén keer per jaar zou mooi zijn. Ik heb dit evenement voor mezelf gehouden want als ik dit tegen andere mensen had gezegd waren er 20 man meer geweest.

Urk



Er moet meer geld beschikbaar komen. Het erfgoed is zo weg, wees er op tijd bij. Van het verleden moet je leren!

Almere



Creëren van meer bewustwording is heel belangrijk. Wat is de waarde van het erfgoed in Flevoland? Ga er niet te makkelijk mee om... dat besef moet gekweekt worden en is echt niet alleen een taak van de overheid – maar ook van de burgers zelf!

Urk



Bescherm het! Ik maakte ooit een melding van een schuilkelder is volgens mij van cultuurhistorische waarde was – heel kort daarna is deze snel moedwillig kapot gemaakt.

Lelystad



Meer bescherming van de rechte lijnen in het landschap, deze verdwijnen op veel plekken en dat is erg jammer.

Zeewolde



Door activiteiten rond het erfgoed te organiseren. Ik ben zo steeds trotser op Flevoland... en nu ik er meer van af weet voel ik mij meer thuis hier.

Dronten



Creëer draagvlak voor het erfgoed van Flevoland: nodig nieuwe bewoners uit voor een bijeenkomst om ze te vertellen waar ze zijn komen wonen.

Almere



Wat zou u zelf willen doen met erfgoed in Flevoland?

Ik hoor nu dat er meer leuke activiteiten zijn, daar wil ik ook wel mee! Zelf organiseer ik op mijn volkstuin vaak cursussen manden vlechten en hutten bouwen want het complex ligt op een prehistorische site.

Almere



Ik hoorde dat je dingen in het provinciaal archeologisch depot kan doen als vrijwilliger. Daar zou ik best willen helpen!

Almere



Ik wil wel graag meer weten over de geschiedenis van Flevoland. Dit is een erg leuke manier – ik heb mij voor meerdere activiteiten opgegeven.

Almere



Ik zou heel graag voorlopig nog de wethouder Cultuur willen blijven om zo actief bezig te zijn met de rijke cultuurhistorie van deze provincie.

Urk



Ik wil best graag meedenken over de toekomst van het erfgoed van Flevoland.

Dronten



Ik wil graag meedoen aan dit soort evenementen – kan ik daar bij helpen?

Noordoostpolder



Zelf wil ik het graag bezoeken en er van genieten.

Zeewolde



Oral history project Urk

Oral history is een vorm van geschiedschrijving die is gebaseerd op retrospectieve herinneringen van ooggetuigen - doorgaans aan de hand van interviews. In het kader van de Erfgoedpop-up's is er een klein oral history project opgezet in Urk om enkele bijzondere verhalen in kaart te brengen.

Met de inpoldering van het eiland Urk veranderde er veel voor de bewoners. Er braken moeilijke tijden aan voor de visserij en er waren ook veel sociale veranderingen op komst. Voor dit oral history project is gesproken met een zestal ooggetuigen die elk hun eigen licht laten schijnen op deze bewogen periode.

Pieter Gerssen (1920) bouwde mee aan de Zuiderzeewerken, Janny van den Berg-van Slooten (1933) vond als 'vreemde' haar thuis op Urk, Jan Koffeman (1951) heeft als visser de visserij zien veranderen van zout naar zoet, Louwe Gnodde (1927) vond na de Tweede Wereldoorlog op Urk weer een veilige haven en Frans Willem Kramer (1927) en zijn dochter Magda (1962) vertellen over het belang van het doorgeven van geschiedenis.

De verzamelde verhalen zijn buiten dit boekwerk ook beschikbaar op het online verhalenplatform Flevolands Geheugen: www.flevolandsgeheugen.nl

Magda en Frans Willem Kramer



“We zijn allemaal kinderen van onze tijd”

Frans Willem Kramer (1927) zit in zijn stoel op de tweede verdieping van Het Dok. Tegenover hem zit zijn dochter Magda (1962), een van zijn zeven kinderen. Samen vertellen ze over vroeger en nu. Over de drang naar het doorgeven van de geschiedenis. Van grootvader op vader en van vader op dochter. Met verschillen en overeenkomsten.

Lubbertje, de vader van Frans, was een vooraanstaande en ondernemende persoonlijkheid op Urk. Een man met visie en bevlogenheid. Hij kwam als 12-jarige aan boord van de botter van zijn vader, stelde zijn ervaringen op schrift ('Herinneringen uit mijn leven' en 'Zee op!') en had volgens de overlevering weliswaar niet zo'n goed gevoel voor humor, maar wel een goed gevoel voor rechtschapenheid. Magda: "Hij was fel tegenstander van alcohol en actief lid van de Vereniging voor Drankbestrijding. De naam van zijn botter 'Niets zonder Gods zegen' (UK 202) toonde zijn sterke verbondenheid met het geloof. Bovendien was hij altijd in touw voor de samenleving. Deze waarden en normen bracht hij vol overgave over op zijn negen kinderen, samen met zijn vrouw Marretje. En daarmee ook op mijn vader."

Alle jongens werden visser, maar Frans niet. Hij ging wel eens mee met zijn oudere broers, maar doordat hij steevast zeeziek werd, besloot hij de metaal- en machinebouw in te gaan. Op de vraag of dat dan wel geaccepteerd werd door zijn vader, antwoordt hij schalks: "Ik was het lievelingetje, ik kon kiezen wat ik wou!" Blijkbaar kruipt het bloed waar het niet gaan kan, want een aantal jaar later kocht hij toch een kotter om mee te gaan vissen. De normen en waarden aan boord werden gehandhaafd: alcohol was uit den boze. Toch heeft hij ook enige zelfspot:

“Roken kon ik helaas niet verbieden, want dan had ik geen personeel.”

Op de vraag wat de invloed van de inpoldering van Flevoland op zijn leven is geweest, moet Frans lang nadenken. Hij kan zich er eigenlijk weinig van herinneren. De veranderende omgeving en verbeterde infrastructuur, het lijkt hem nauwelijks opgevallen. Magda slaat de spijker op zijn kop: “Voor veel mensen is Urk eigenlijk altijd een eiland gebleven. Ook voor mijn vader. Bovendien zijn Urkers heel ambivalent: enerzijds zijn ze traditioneel, anderzijds zijn ze nieuwsgierig en innovatief. De inpoldering bood dus ook weer nieuwe kansen.”

In de jaren die volgden was Frans doordeweeks op zee en in het weekend bij zijn groeiende gezin. Magda vertelt: “Dat was niet altijd makkelijk, maar het was gewoon zo. We zijn ook nooit meegeweest, vijf dagen op zee, dat vonden we te lang. Op vrijdagavond of zaterdagochtend kwam mijn vader weer aan in de haven en moest er van alles geregeld worden, zoals het inslaan van grote hoeveelheden scheepsproviand voor de week erop.”

Er werd thuis veel gelezen en naar muziek geluisterd en het hele gezin heeft een groot gevoel voor taal. Op zondag gingen alle Kramertjes zoals gebruikelijk twee keer naar de kerk. Bijbellezen en gebed hadden een grote plaats in het gezinsleven. “Eigenlijk kun je de principes, waarden en normen die mijn grootvader vertegenwoordigde zo overschrijven op die van mijn vader. Allebei vaardig met de pen, zeer geestdriftig, activistisch en met een sterke zendingsdrang. Je kunt zeggen dat bij ons de lat moreel erg hoog lag.”

Met de jaren kwam ook de genade, de mildheid. De slechte gezondheid van Geertje, de vrouw van Frans, zorgde ervoor dat hij vaker aan de wal was en door het gebrek aan opvolging voor het bedrijf, moest hij zijn derde en laatste moderne kotter “Johannes Post” (UK 57) halverwege de tachtiger jaren verkopen. Daarna kon hij thuis spreekwoordelijk alle zeilen bijzetten. Alle generaties hebben volgens Frans hun unieke waarde: “Je moet alles zien in de context van de tijd. Vroeger was niet alles beter, want je kunt toen en nu niet met elkaar vergelijken. We zijn allemaal kinderen van onze tijd.”



Jan Koffeman

“Vis verveelt nooit”

Jan Koffeman (1951) is een man met een hart voor Urk. En voor vis. Zijn vader voer op de UK 215 en heeft de visserij voor zijn ogen zien veranderen: van zout naar zoet. En zoals ‘het wonder van Urk’ zich laat omschrijven heeft ook hij de Afsluitdijk niet gezien als het begin van het einde, maar als een kans. Hij zocht zijn heil op de Noordzee en vrijwel alle Urkers met hem. Zoon Jan voer mee in zijn kielzog en maakte later de overstap naar de vishandel.

Als 14-jarige jongen hielp Jan al mee bij de palingvisserij op het IJsselmeer. “Dan kwamen ze thuis van de Noordzee en haalden we in de nacht van vrijdag op zaterdag de kistjes op, die ze in de ochtend hadden geplaatst. Maar dat was geen vetpot hoor. Ik heb ook wel eens een week meegevaren en aan het eind van die week kreeg ik 45 gulden omdat ze me graag wat wilden geven, maar ik wist zeker dat ze dat niet verdiend hebben met die paling.”

De inpoldering zorgde ervoor dat onder andere de ansjovis, garnalen en haring plaats maakten voor vis als spiering, roodbaars en brasem. Jan: “Het prijsverschil is niet heel groot, maar van zoetwatervis moet je houden. Terwijl zoutwatervissen vaak worden gegeten zoals patat met een sausje en dat vinden ze in landen als Spanje en Italië lekkerder. Voorwaarde is wel dat de vissen los worden ingevroren, want dan kunnen ze meteen worden gebakken.” Ook de schepen veranderden, want ze moesten geschikt zijn voor de woelige baren van de Noordzee en netten kunnen voortslepen van wel 2 à 3 kilometer.

De kunst van het vissen wordt meestal van vader op zoon doorgegeven en de belangrijkste les

is: vis trekt. Zo trekt tong bijvoorbeeld langs de kust van Frankrijk, via België, naar Nederland. Dus het is zaak op het juiste moment op de juiste plek te zijn. Zwemvis, zoals kabeljauw en haring, kun je vinden met een schrijver, maar platvissen als tong en schol leven op de bodem, waarvoor de bodem omgewoeld moet worden. "Dat is juist verrijkend voor de zee. Ik zeg altijd: er is geen visnamiger zee dan de Noordzee. Er zit onuitsprekelijk veel vis in!"

Op de vraag of je op zee collega's of concurrenten bent, heeft Jan een mooi verhaal. "Op een dag kwamen we de UK 51 tegen en vroeg ik op kanaal 8 van de marifoon of er nog wat te vangen was. Het antwoord was dat ik maar even naar kanaal 9 moest komen. Toen ik daarop overschakelde, zei de schipper: 'Trek maar achter mij aan.' We hebben die dag nog nooit zoveel tong gevangen. En ook al zit je al redelijk vol, er kan altijd wat bij. Een goeie visserman is nooit tevreden."

Toen Jan ongeveer 40 jaar was, heeft hij het schip verkocht. Geen van de 9 Koffeman-broers wilden nog zo lang van huis zijn. Jan startte daarop een vishandel, zodat hij aan wal kon blijven. Toen hij trots met zijn vrachtwagen met een afbeelding van het schip van zijn vader voor kwam rijden, zei de oude man: "Tsja, het is de 215 niet." Toch kan zijn vader trots zijn, want met 20 betrokken medewerkers is Urker vishandel J. Koffeman BV uitgegroeid tot de grootste visverkoper op de visafslag van Urk. En gelukkig zorgt ook de volgende generatie Koffeman dat de vis niet te duur betaald wordt.

Janny van den Berg-
van Slooten



“Dat gebeurt op de wal niet”

Janny van den Berg-van Slooten (1933) is een eigenlijk een ‘vreemde’ op Urk, want ze is opgegroeid in IJmuiden, als dochter van een vader van Urk en een moeder uit Maassluis. En ‘vreemden’ moeten nu eenmaal altijd net een stapje extra doen om erbij te horen. Maar als buitenstaander kun je ook de verschillen en overeenkomsten beter zien, waardoor je waardeert wat je hebt. Janny heeft het niet altijd makkelijk gehad in het leven, maar heeft kracht gevonden in het geloof en is blij dat ze op Urk haar thuis heeft gevonden.

Janny groeide op in IJmuiden. “Mijn vader leverde olie aan de schepen en als geboren Urker, kwamen de Urker vissers ook vaak bij ons thuis. Dat was dan heel gezellig, met z’n allen in de woonkamer.” Toen ze 5 jaar was, en Urk nog net een eiland, ging Janny met haar vader en het koor Excelsior naar een zangconcours op Urk met de stoomboot. Ze vond de reis prachtig! Er stond een muziektent in de haven en alle tantes en ooms waren er. Daar leerde ze voor het eerst de tradities kennen: op zaterdag eet iedereen gebakken vis met rijst. Haar moeder vond dat maar niks, dus kwam grootmoeder daarom regelmatig met extra boontjes en erwtensoep aan op zaterdag. Zo’n karige maaltijd? “Dat gebeurt op de wal niet.”

Janny was pas 19 jaar toen ze trouwde met een achterneef van haar vader, genaamd Henk van Slooten, waardoor ze Van Slooten-van Slooten zou gaan heten. Dat was makkelijk te onthouden. Hij voer op de grote vaart en was ooit 16 maanden van huis, omdat hij vast zat bij het Suezkanaal. Samen kregen ze 3 kinderen, 2 zoons en een dochter. Janny: “Om de familiebanden aan te halen, gingen we regelmatig naar Urk. Dat hoefde natuurlijk niet meer

per schip. We gingen altijd met de auto, eerst via de Afsluitdijk en Sneek, maar later was de brug tussen Lelystad en Emmeloord er en reden we via de polder. Dat scheelde ruim een uur!”

Toen ze 38 jaar oud was, verloor Janny haar man en werd weduwe. Haar ouders waren al eerder verhuisd naar Urk en haar vader was inmiddels ook overleden. Toen haar moeder ernstig ziek werd, besloot ze voor haar te gaan zorgen. Het was niet eenvoudig alles en iedereen achter te laten in IJmuiden, met name haar dochter. Op Urk leerde ze Jan van den Berg kennen. “Het is allemaal nogal snel gegaan. Ik wilde rustig aan doen, maar na een paar maanden gingen we samen wandelen en zei de buurman veelbetekenend: ‘Gaat ‘t gebeuren?’ Ik wist niet wat hij bedoelde, maar vlak daarna liepen we langs het gemeentehuis en trok hij me zo naar binnen om in ondertrouw te gaan. Ik wilde liever niet voor februari, maar beide heren vonden dat het voor de Kerst maar geregeld moest zijn. En toen was het besloten. Het was ook fijn hoor en kreeg er plots 6 kinderen bij.”

Zoals voor zovelen op Urk speelt het geloof een belangrijke rol in het leven van Janny. Bij de vraag of er verschil is tussen geloven aan wal en op Urk, moet ze even nadenken. “Om eerlijk te zijn vind ik soms dat ze het hier net te ver doorvoeren. Ik zeg altijd: God is liefde en ben er ook van overtuigd dat als je om vergeving vraagt, dat je het ook krijgt. Dat vindt men hier niet altijd. Ik ben 12 jaar geleden overgestapt van christelijk gereformeerd naar Lichtus. Daar heb ik het soms nog moeilijk mee, want ik ben er gedoopt, getrouwd en mijn kinderen zijn er ook gedoopt, maar ik vind ook rust in mijn keuze. Mijn dochter gelooft niet meer, maar ik bid elke dag voor haar. Uiteindelijk gaat het erom dat je iedereen in z’n waarde moet laten.”

Louwe Gnodde



“Een visserman weet altijd waar hij heengaat”

De 90-jarige Louwe Gnodde heeft een geheugen voor details. Van jaartallen tot adressen en van familierelaties tot alle soorten ladingen die hij vervoerde tijdens zijn jaren op het water. Hij werd in 1927 in Koog aan de Zaan geboren als zoon van een Urker visserman die wel een borreltje lustte en een moeder die oprichtster was van de Drankbestrijding. Een begenadigd verteller, die in de Tweede Wereldoorlog onverwachts door de Duitsers werd opgepakt en zes maanden van huis was, maar uiteindelijk op Urk toch weer een veilige haven vond.

Louwe kreeg al op jonge leeftijd interesse in de visserij: “Ik weet nog goed dat mijn opa Fokke gerookte haring en paling verkocht in Marken, die het op hun beurt verkochten op de vismarkt in Amsterdam.” Ook Louwes vader viste met zijn jol, een kleine open boot. Toen zijn moeder heimwee kreeg naar Urk, is het gezin verhuisd. Zijn vader regelde een plek op het opleidingsschip ‘Koningin Wilhelmina’ in Amsterdam, waar Louwe onder andere leerde navigeren met behulp van de zon, maan en sterren. Een mooie tijd in een mooi matrozenpak, maar ook een tijd dat hij op zijn veertiende zomaar twee jaar van huis was. Toen Louwe aangaf dat hij toch wel tijdelijk naar Urk wilde om zijn familie te zien, werd dat verzoek gehonoreerd: “Met een koffer vol pinda’s uit het ruim kwam ik weer thuis. Die pinda’s had mijn moeder binnen een week al aan iedereen uitgedeeld.”

De polder was al enkele jaren ontgonnen en om wat extra geld te verdienen kon hij een aantal weken aardappels rooien. Op maandagmorgen 30 kilometer ernaartoe wandelen en vrijdagmiddag weer terug. Op 17 november 1944 sloeg het noodlot toe: “Op een morgen

stond er een Duitse officier in de kantine en werd onze hele ploeg, zo'n 300 man, opgepakt. We moesten naar Vollenhove lopen en de volgende dag naar Meppel. Vanaf het begin van ons gevangenschap heb ik wekelijks brieven naar huis geschreven en die, zodra het kon, op Groninger tjalken laten vallen van een brug. Om 2.00 uur 's nachts moesten we in een overvolle trein uit Rotterdam. We reden richting Duitsland en ik heb gestaan tot aan Meppen. Toen we daar stopten ben ik uit de trein gesprongen en heb bij de woning naast de kerk gevraagd: 'Haben sie ein Butterbrot?' Ik had Duits geleerd op de Visserijschool. Ik ben snel weer teruggerend, want ik wilde wel bij mijn maten van Urk blijven."

Daarna vervolgde de trein zijn weg naar Lingen, waar ook Louwe aan het werk werd gezet. "Met een schop moesten we een tankval graven op de Lüneburger Heide. Daar hielpen ook Duitse aanhangers van Hitler aan mee. Later bleek dat de Amerikaanse tanks daar gewoon langs reden, omdat die tankval 90 graden uit het lood lag. Toen dat werk klaar was, zijn we dagen lang naar het westen gelopen. "Ik wist dat, omdat een visserman altijd weet waar hij heen gaat. Zo liepen we op een dag over een kanaal van oost naar west in Papenburg. De Hitlerjugend had stiekem bij de brug springstof aangebracht. Toen we er net overheen waren, ontplofte de brug. Ik was heel blij dat mijn vrienden Klaas van Urk en Jan Bos en ikzelf nog leefden. Later zou Jan Bos mijn zwager worden, omdat ik trouwde met zijn zus Hanna."

"We werkten al een paar weken als arbeiders bij een boer in de buurt van het concentratiekamp Esterwegen. Met een paard moesten we het land ploegen en ik was daar best goed in, omdat ik goed om kan gaan met dieren en ervaring had met het werken in de Noordoostpolder." Op de vraag waarom ze niet naar Nederland liepen, zegt Louwe: "We durfden niet te vluchten omdat een commandant, die we altijd Kromme Hein noemden, had gezegd dat vluchtelingen bij de

grens 'allen kaput geschossen' werden. Daarom besloten we de bevrijding af te wachten." Het was 20 april 1945 en de verjaardag van Hitler. "Klaas was bang dat er vergeldingsacties van de Duitsers zouden komen op de geallieerden, maar er stonden opeens 6 grote tanks op het erf, waar Amerikanen uit kwamen die vroegen om 'eggs'. We waren bevrijd! De dag erop hebben we met z'n drieën 8 dagen, 240 kilometer, naar Urk gelopen. Toen ik thuiskwam, wijk 4-99, zei mijn moeder: 'Ga maar gauw slapen.' Ze wist dat ik nog leefde, want alle brieven die ik op de Groningse tjalken heb laten vallen zijn aangekomen."

Pieter Gerssen



“Een borrel en sigaren, maar de volgende dag gewoon weer door”

Pieter Gerssen (1920) stond in zijn jeugd bekend als Pieter van Albino, een winkel op Urk nu vergelijkbaar met de Spar. Zijn vader was eigenaar van deze winkel en was bovendien scheepstimmerman. Hij zorgde samen met Pieters oom voor het onderhoud van de haven. De erfenis van twee rechterhanden en een sterk arbeidsethos zorgden ervoor dat Pieter rond zijn achttiende mee ging werken aan de Zuiderzeewerken.

Als jongvolwassene mocht Pieter voor de firma Zanen en Verstoep verschillende taken verrichten bij het bouwen van de Lemsterdijk tussen Urk en Lemmer: heien, T-schotten plaatsen, paaltjes slaan. Op de vraag hoe de dijk werd opgebouwd, beginnen zijn ogen te glinsteren en vertelt hij trots: “Eerst boor je gaten en daarna graaf je een geul met behulp van baggermolens, dan komen er diverse lagen van zand, keileem en basalt. Alles is gefundeerd met zinkstukken van rijshout en zetsteen, om verzakking van de dijk te voorkomen. Bovenop werd gras gezaaid. Door een smalle rij klinkers kon je net aan de schuine zijde van de dijk fietsen. Dit scheelde voor alle arbeiders veel tijd om er te komen, maar vergde uiterste concentratie.”

Pieter werkte aan de binnenkant van de dijk. “Zodra de polder was leeggepompt, werd dit binnenwerk weggehaald. Toen het project in oktober 1939 af was, was er een feestelijke opening met een borrel en sigaren. Maar kort daarop konden we meteen verder met het onderhoud van de dijk en de inrichting van het nieuwe land. Met een schop groeven we in ploegen van

tien man kilometers sloten en greppels. We werkten samen met mannen uit Genemuiden en Kampen en hoewel er geen gezamenlijk bid-moment was voor het schaften, gingen de meesten wel even 'achter de pet'. De werktijden waren in principe van 7.00 uur tot 18.00 uur, maar als de perszuiger het niet deed, kon het ook nog wel langer zijn. Als dijkwerkers verdienden we zo'n 18 gulden per week, afhankelijk van het aantal meters. Daarmee kon ik ons huurhuisje van het Patrimonium betalen en de monden voeden van acht kinderen."

Op de vraag hoe hij dacht over het meewerken aan zo'n bijzonder project als de Zuiderzeewerken is het nuchtere antwoord: "Je dacht niet zoveel. Het was een kwestie van werken en geld verdienen en dit was de manier." Omdat het een fysiek zwaar beroep was, werden de spaarzame vrije uren gevuld met slapen. En in de weekenden als koordirigent en als onderwijzer op de zondagsschool. Na de tweede zondagsdienst, was het alweer tijd om je op te maken voor het zware werk op maandag. De drang om te werken heeft Pieter Gerssen altijd gehad. Tot zijn 77'ste heeft hij bij Vishandel Baarssen "met schol staan schuiven". Nu is het in verzorgingshuis Talma Haven tijd voor wat welverdiende rust.

Herbestemming Flevoland

HERBESTEMMING
FLEVOLAND

Erfgoodpop-up
Expertmeeting
Landbouwschuur RIJP - Almere

26 MAART 2018 _ PROVINCIE FLEVOLAND _ HET VERHAAL VAN FLEVOLAND _ ERFGOEDINZICHT



Achtergrond- informatie RIJP Schuur

Geschiedenis

Nadat Zuidelijk Flevoland in 1968 droog was verklaard, moesten de nieuwe gronden worden ontgonnen (voor landbouw geschikt worden gemaakt). Deze taak werd ter hand genomen door het grootlandbouwbedrijf van de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders (RIJP).

Het grootlandbouwbedrijf beschikte over veel werk- en voertuigen. Om dit materieel te stallen, had het bedrijf grote opslagschuren ontwikkeld die op strategische locaties werden gebouwd. De RIJP schuur aan de Von Draisweg in Almere is een van deze opslagschuren. Dit gebouw werd in het begin van de jaren zeventig van de twintigste eeuw opgetrokken en was een van de eerste gebouwen in Zuidelijk Flevoland.

Huidige situatie

Vandaag de dag is de schuur aan de Von Draisweg de laatst overgebleven werkschuur van de RIJP in Almere. De schuur is in eigendom van de gemeente Almere en de huidige gebruiker is de Stichting tot Behoud Oude Technieken (Stichting BOT). Deze stichting zet zich in voor het behoud van met name oude landbouwtechnieken en gebruikt de RIJP schuur sinds 2015 als opslagruimte voor landbouwmachines en -werktuigen. Deze functie komt overeen met het oorspronkelijke doel van het gebouw.

Rond de schuur ligt een ruim erf dat wordt omgeven door een waterloop en een groensingel. Een gedeelte van het terrein functioneert als opslagplaats voor materieel van de vorige gebruiker van de schuur. Er worden ook schapen gehouden. Deze twee functies leveren wat inkomsten op.



Aandachtspunten

- Het dak van de RIJP schuur bevat asbesthoudend materiaal. Dit moet vóór 2024 worden verwijderd. Een nieuw dak zal ongeveer € 125.000 kosten (bij deze prijs is het saneren van het asbest inbegrepen).
- In de nok van de schuur heeft zich een kerkuil gevestigd. Dit kan problemen opleveren bij de toekomstige ontwikkeling van het gebouw.

Deelnemers



Gerben van Dijk Dagvoorzitter H-Team
Mauro Smit Organisator _ ErfgoedinZicht
Dick de Jager Archeoloog _ Gemeente Almere
Reinier Nijland Landschapsarchitect _ Gemeente Almere
Ton Dekker Accountmanager _ Vastgoedbedrijf gemeente Almere
Melanie Koning Landschapsarchitect _ Provincie Flevoland
Jaap Roeters Voorzitter _ Stichting BOT
Jan van Straaten Penningmeester en secretaris _ Stichting BOT
Mark Wiechmann Industrieel vormgever _ Stichting Polderblik
Monique Rijkse Architect _ Externe expert
Sietse van der Spuij Architect _ Externe expert
Peter Krol Projectontwikkelaar _ Externe expert
Justa van Bergen Fotograaf _ Just Justa fotografie
Manon Dekker Verslaglegging _ ErfgoedinZicht



Insteek van de expertmeeting

Insteek van de expertmeeting

Tijdens de expertmeeting genereerden herbestemmingsexperts samen met betrokkenen ideeën voor de toekomst van de RIJP schuur. De deelnemers gingen in groepen aan de slag om vanuit verschillende invalshoeken na te denken over een passend gebruik voor het gebouw:

- De eerste groep concentreerde zich op de ontwikkeling van de schuur tot een permanente locatie voor de huidige gebruiker, Stichting BOT.
- Bij de tweede groep lag de focus op een geheel nieuwe functie én een nieuwe locatie voor het gebouw.
- De derde groep onderzocht hoe het verhaal van de schuur en het gebied zichtbaar en beleefbaar kan worden gemaakt.



1. Een permanente locatie voor Stichting BOT

De RIJP schuur functioneert momenteel als opslagruimte voor landbouwmachines en -werktuigen van Stichting BOT. Dit is een tijdelijke functie; de bruikleenovereenkomst tussen de stichting en de gemeente Almere is namelijk jaarlijks opzegbaar. De stichting doet hierdoor geen structurele investeringen in het verbeteren en onderhouden van het gebouw. De schuur en het omliggende terrein kunnen echter worden ontwikkeld tot een permanente locatie voor Stichting BOT.

Een museum

Stichting BOT wil haar collectie landbouwmachines en -werktuigen graag tonen aan het publiek. De RIJP schuur en het bijbehorende terrein vormen hiervoor een geschikte locatie: het materieel kan zowel binnen als buiten tentoongesteld worden. Een expositie kan bestaan uit machines en werktuigen van Stichting BOT, materieel dat door (lokale) agrariërs in bruikleen wordt gegeven en ontginningsmachines van het erfgoedcentrum Nieuw Land, dat bereid is om deze over te dragen aan Stichting BOT, onder voorwaarde dat ze er minimaal 5 jaar mogen staan.

Middels informatiepanelen en rondleidingen die door vrijwilligers van Stichting BOT worden gegeven, kunnen bezoekers worden geïnformeerd over de tentoongestelde objecten.

Ten behoeve van de museale functie is het van belang dat de schuur en het omliggende terrein een 'upgrade' krijgen. Het dak, dat asbest bevat, moet in ieder geval vervangen worden. Dit (asbestsanering en een nieuw dak) zal ongeveer € 125.000 kosten.



‘Wij - van Stichting BOT - hopen in de RIJP schuur te mogen blijven.’ Jaap Roeters

Stichting BOT wil het museum niet zelf exploiteren. Hiervoor, maar ook voor het maken van tentoonstellingen, kan de stichting samenwerken met professionele museumpartners zoals Nieuw Land.

Educatie

Stichting BOT wil de landbouwmachines en -werktuigen ook graag demonstreren en gebruiken voor educatieve doeleinden. Voor demonstratie van het materieel kunnen in de buurt van de RIJP schuur een aantal kleine akkers worden gecreëerd. Deze akkerlandjes bieden de mogelijkheid tot het verbouwen van verschillende gewassen, zoals rogge, haver, tarwe en gerst. Door de akkers met behulp van oude machines en werktuigen van de stichting te bewerken, kunnen bezoekers (waaronder scholieren) aanschouwen hoe en waarvoor het materieel vroeger werd gebruikt - met andere woorden: hoe vroeger (in Flevoland) op het land werd gewerkt.

De oogst kan worden verwerkt tot verschillende producten, zoals brood en pannenkoeken. Dit kan door Stichting BOT zelf ter hand worden genomen. Het is echter ook een optie om de oogst te verkopen aan bijvoorbeeld bakkers of horecagelegenheden, die het vervolgens verwerken tot een product.

In het kader van educatie kan tevens een gedeelte van de schuur, inclusief een deel van de collectie van Stichting BOT, worden verhuurd aan agrarische en technische opleidingen. Zo kunnen studenten in de schuur, aan de hand van het materieel van de stichting, leren hoe ze oude landbouwmachines en -werktuigen moeten gebruiken en repareren. Dit is wellicht ook interessant voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.



'Stichting BOT heeft ruimte nodig om goed tot haar recht te kunnen komen.' Monique Rijksen





Business Model Canvas

Partners

- scholen (basisscholen, MBO)
- Nieuw Land
- cultuurfondsen
- gemeente Almere

Activiteiten

- upgraden gebouw en gebied
- educatie:
 - zaaien
 - maaien
 - oogsten
 - verkopen
 - verwerken tot pannenkoeken en brood
 - machines showen
 - verhuur aan opleidingen

Mensen & Middelen

- vrijwilligers (zo lang mogelijk!)
- mensen met afstand tot arbeidsmarkt

Waarde

- kennisoverdracht
- cultuur-historische waarde
- vastgoedwaarde
- sociaal-educatieve waarde

Klantrelaties

- Nieuw Land
- bakker
- horeca

Klantsegment

- kinderen
- jongeren

Bereik

- Almere
- regionaal

Kosten (sterk afhankelijk van ambities)

- € 125.000 (sanering asbest en nieuw dak)
- upgraden gebouw en terrein
- verduurzamen (windmolen en zonnepanelen)

Inkomsten

- subsidie (cultuurfondsen)
- verhuur
- entree bij activiteiten
- horeca
- windmolen
- zonnepanelen



2. Een Strandpaviljoen

Een andere optie is om een geheel nieuwe functie in de RIJP schuur onder te brengen. Zo kan het gebouw een horecabestemming krijgen. Zo'n functie biedt ook de mogelijkheid om het verhaal van de schuur en het gebied te vertellen, bijvoorbeeld aan de hand van producten die lokaal zijn verbouwd.

Voor de horecabestemming kan de schuur circa 100 meter in noordelijke richting, naar het strand aan de Noorderplassen, worden verplaatst. Het gebouw blijft dan behouden, maar komt op een aantrekkelijkere locatie te staan. Een bijkomend voordeel van zo'n verplaatsing is dat het bouwwerk optimaal kan worden gesitueerd ten opzichte van de zon. De schuur zal ten behoeve van de horecafunctie echter wel een transformatie moeten ondergaan. Het gebouw kan bijvoorbeeld gedeeltelijk worden opengemaakt, zodat van een deel alleen de spanten blijven staan (zie tekening). Dit gedeelte kan open blijven of met glas worden dichtgemaakt. Het dak, dat asbest bevat, zal vervangen moeten worden. Hiervoor biedt het bedrijf Kingspan, een producent van onder andere daksystemen, een duurzame oplossing: de vervanging van het asbesthoudende materiaal door zonnepanelen in combinatie met een financieringsarrangement.

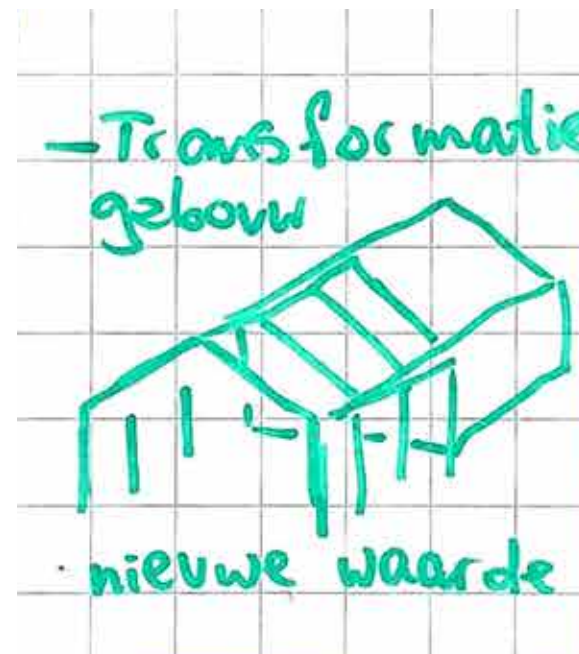
Floriade

Bovenstaand plan - voor een strandpaviljoen waar streekproducten en duurzaamheid van belang zijn - past goed bij het thema van de Floriade die in 2022 in Almere zal plaatsvinden. Deze editie van de wereldtuinbouwtentoonstelling staat namelijk in het teken van 'Growing Green Cities'. Centraal staan vraagstukken die samenhangen met verstedelijking, zoals voedselvoorziening, klimaatverandering en energiewinning. De herbestemming van de RIJP schuur tot horecagelegenheid kan hier wellicht bij aansluiten.



Recreatie

Bij het strandpaviljoen is ook ruimte voor recreatieve functies, zoals een (natuur)speeltuin, een manege, kanoverhuur of een pontje naar de eilanden aan de overkant van de Noorderplassen. De (natuur)speeltuin en de manege kunnen worden gerealiseerd op het terrein waar thans de RIJP schuur (nog) staat. Een andere optie is om dit perceel te verkopen. De opbrengst kan dan wellicht worden gebruikt voor de realisatie van (een van de) bovenstaande ideeën.



‘De RIJP schuur kan tevens naar de locatie van het bezoekerscentrum De Trekvogel in Almere worden verplaatst. Echter, met zo’n verplaatsing gaat een deel van het verhaal verloren’ Reinier Nijland



Business Model Canvas

Partners • Stichting BOT (verhuizing) • Kingspan (dak) • Staatsbosbeheer • Nieuw Land • provincie Flevoland • landbouw- organisatie(s) • horeca- organisatie(s) • energie (wind en zon)	Activiteiten • horeca (biologisch) • leisure: - manege - speeltuin - watersport (kano's) - pontje • natuureducatie: - ontginning - oogstfeest • verhuur: - evenement - trouwen • stageplek Mensen & Middelen • exploitant (creatief of horeca) • investeerder (innovatief)	Waarde • behoud uniek gebouw • opwaardering strand • aantrekkelijke plek • transformatie gebouw = nieuwe waarde • erf meer waarde • relatie met natuur	Klantrelaties • landbouw- organisatie(s) • educatie • recreatie Bereik • groter dan Almere • Midden-Nederland	Klantsegment • families • senioren • alternatieve, duurzame, kleinschalige initiatieven • specifieke doelgroep • nadruk op seizoen en weekenden
Kosten • asbest dak • verplaatsing gebouw • renovatie gebouw • waterinfrastructuur (financieel model Kingspan)			Inkomsten • verkoop perceel (hogere grondwaarde erf) • opbrengst zonnepanelen • exploitatie horeca en verhuur	



3. Het verhaal van de schuur en het gebied

3. Het verhaal van de schuur en het gebied

De RIJP schuur herinnert aan het ontstaan - met name de ontginning - van Zuidelijk Flevoland. Dit verhaal kan bij de toekomstige ontwikkeling van de schuur en het omliggende terrein op verschillende manieren zichtbaar en beleefbaar worden gemaakt.

Het Pioniershuis

Zo kunnen de schuur en het bijbehorende terrein worden herbestemd tot een verblijfplaats voor de vroegere pioniers van Zuidelijk Flevoland: 'Het Pioniershuis'. De pioniers waren de grondleggers van het gebied: zij hebben het land ontgonnen en waren de eersten die er als agrariërs aan de slag gingen.

Het Pioniershuis kan een plek worden waar zorg wordt geboden aan de pioniers van weleer, in de vorm van dagbesteding, een zorghotel of seniorenhuisvesting. Zo'n zorgfunctie kan worden gecombineerd met een museale functie. Zo wordt Het Pioniershuis een locatie waar bezoekers kunnen leren over het ontstaan van Zuidelijk Flevoland; middels objecten, maar ook aan de hand van de verhalen van de vroegere pioniers.

Een museum of een pretpark

Het verhaal van de pioniers kan ook op andere manieren een plek krijgen in de toekomstige ontwikkeling van de RIJP schuur, bijvoorbeeld door er een museum in combinatie met een horecagelegenheid te realiseren.



‘Je hebt met de RIJP schuur goud in handen om het verhaal van Flevoland te vertellen.’ Peter Krol

Op het bijbehorende terrein is ruimte voor landbouw op kleine schaal (een soort stadslandbouw) en een ‘pretpark’ waar bezoekers met landbouwmachines en -werktuigen aan de slag kunnen. Hiervoor kan het voormalige agrarische themapark De Flevohof (1971-1992), dat beschikte over educatieve attracties rond de thema’s landbouw en veeteelt, als inspiratiebron worden gebruikt.

Verbinding

In Flevoland zijn nog meer locaties die herinneren aan het ontstaan van de provincie, namelijk het bezoekerscentrum De Trekvogel, de werkeilanden en de gemalen. Het kan van toegevoegde waarde zijn om bij de ontwikkeling van de RIJP schuur verbinding te zoeken met deze plekken.



‘Het Pioniershuis is een mooie en duidelijke naam. Daarbij is het idee voor een zorgfunctie innovatief. Het past daarom goed in Almere.’ Dick de Jager

Business Model Canvas				
Partners • Stichting BOT • zorgpartij(en) • RIJP • Nationaal Park Nieuw Land • Bavatialand	Activiteiten • zorg • dagbesteding • hotel (zorghotel) • museum • stadslandbouw • recreatie Mensen & Middelen • ouderen • verzekeraars • Nationale Postcode Loterij • omgevingsvisie • overheid (bestemmingsplan)	Waarde • iconische waarde • sociale waarde • maatschappelijke waarde • historische waarde	Klantrelaties • subsidies • PGB's • huur • transacties (door dagjesmensen) • sponsoring/ donaties Bereik • inwoners Almere • inwoners Flevoland • internationaal	Klantsegment • pioniers • senioren • dagjesmensen
Kosten • bestemming • vastgoed • erf • inrichting gebied		Inkomsten • PGB's • huur wonen • entree • horeca		



Conclusie

‘Deze expertmeeting biedt veel aanknopingspunten voor de herontwikkeling van de RIJP schuur.’ Gerben van Dijk

Tijdens de expertmeeting zijn verschillende ideeën voor de toekomst van de RIJP schuur ontstaan. De ideeën kunnen individueel of in combinatie met elkaar worden gerealiseerd. Samengevat zijn er drie hoofdrichtingen voor de ontwikkeling van het gebouw:

Een museum

De eerste mogelijkheid is om de RIJP schuur en het omliggende terrein te ontwikkelen tot een museum waar landbouwmachines en -werktuigen, van onder andere Stichting BOT en erfgoedcentrum Nieuw Land, tentoongesteld en gedemonstreerd kunnen worden. Vrijwilligers van Stichting BOT kunnen zorgen voor het onderhoud en de demonstratie van het materieel; Nieuw Land kan de tentoonstellingen maken en het museum exploiteren.

Een nieuwe locatie

Een tweede optie is om de RIJP schuur te transformeren tot een aantrekkelijke verblijfsruimte én te verplaatsen naar een andere (aantrekkelijkere) locatie, nabij de huidige plek (strand Noorderplassen) of verder weg (bezoekerscentrum De Trekvogel of Marker Wadden). Op zo’n nieuwe locatie kunnen diverse functies in de schuur worden ondergebracht: een functie die overeenkomt met het oorspronkelijke gebruik, zoals het hierboven beschreven museum, of een geheel nieuwe functie, zoals een horecabestemming.



‘De verschillende ideeën kunnen goed met elkaar worden gecombineerd.’ Peter Krol

Het Pioniershuis

Tot slot kan de RIJP schuur worden herbestemd tot ‘Het Pioniershuis’: een plek waar zorg wordt geboden aan de pioniers – de grondleggers – van Zuidelijk Flevoland, eventueel in combinatie met een museale functie. Zo wordt de schuur een drager van het verhaal van het gebied. Daarnaast kan Het Pioniershuis fungeren als een belangrijke ‘stepping stone’, waar andere ontwikkelingen in het gebied bij kunnen aansluiten.

Partneroverzicht Erfgoed pop-ups 2018

Samenwerkingspartners (personen)

Mauro Smit Erfgoedinzicht _ Leiden

Marleen Hallie Erfgoedinzicht _ Leiden

Dick Velthuisen Batavialand _ Lelystad

Henk Pruntel Batavialand _ Lelystad

Tineke Heise Roovers Batavialand _ Lelystad

André van Holk Batavialand _ Lelystad

Seger van den Brink Periplus Archeomare _ Amsterdam

Familie van de Veen Grondeigenaar nabij Schokland _ Ens

Margo Kleinenberg Architectuurgids Almere _ Almere

Dick de Jager Gemeente Almere _ Almere

Aleida Winkelman Gemeente Almere _ Almere

Gerben van Dijk H-Team _ Rotterdam

Edward Apcar Almere NB Architectuurexcursies _ Almere

Rutger Bergboer Prins te Paard _ Nagele

Liset Moerdijk Prins te Paard _ Nagele

Egbert Hermesen Hogeschool Windesheim _ Zwolle

Peter van Bruggen Radiomaker _ Emmeloord

John Jelsma VR-Venture _ Hilversum

Pim Rongen VR-Venture _ Hilversum

Jesse Stammers Antea Group _ Almere

Lammert Post UK 213 _ Urk

Jan Hoekstra Stichting Urker Botterschuur _ Urk

Justa van Bergen Justa Justa Fotografie _ Hoofddorp

Samenwerkingspartners (overige instanties)

Kerk De Goede Rede _ Almere Haven

Stichting Polderblik _ Almere

Stichting BOT _ Almere

Waterschap Zuiderzeeland _ Lelystad

Besseling Travel _ Amersfoort

Erfgoedhuis Almere _ Almere

Maatschap Vrolijk _ Lelystad

Maatschap Rameijer _ Lelystad

GGD Flevoland _ Almere

Beeld & Geluid _ Hilversum

Koninklijke Bibliotheek _ Den Haag

Bringo _ Lichtenvoorde

NOP Marine Consultants _ Nagele

Bataviakoor _ Lelystad

Muziektheatervereniging La Mascotte _ Emmeloord

ROC Friese Poort _ Emmeloord

Vrijwilligerspool Prins te Paard _ Noordoostpolder

Botterstichting Westhaven Urk _ Urk

Landschapsbeheer Flevoland _ Lelystad

Colofon:

Tekst **Mauro Smit** (ErfgoedinZicht)

Tekst Oral History Urk **Marleen Hallie** (ErfgoedinZicht)

Grafisch ontwerp **Debbie Saul**

Fotografie **Justa van Bergen** (Just Justa) _ **Mauro Smit** (ErfgoedinZicht)



ERFGOEDPOP-UPS FLEVOLAND

